

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Wiśniewska

Sędzia: SO Anna Czarnecka (spr)

Sędzia: SR del. Łukasz Lubbe

Protokolant: prot. sąd. Barbara Grześkowiak

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2014 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B., I. B.

przeciwko D. C.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Chodzieży

z dnia 4 lutego 2014 r.

sygn. akt VI C 945/13

I. prostuje oczywistą niedokładność w rubrum i sentencji zaskarżonego wyroku w ten sposób, że po słowach: „z powództwa A. B.” dodaje „(...)”, a w punkcie 2 sentencji w miejsce słowa „powoda” wpisuje „powodów”,

II. oddala apelację,

III. zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 300 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

/-/A. Czarnecka/-/M. Wiśniewska/-/Ł. Lubbe

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 19 czerwca 2013 r. powodowie A. B. i I. B. domagali się zasądzenia od pozwanego D. C. kwoty 2500,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 24 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego nakazu pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając nakaz w całości oraz domagając się zasądzenia solidarnie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania. Pozwany podniósł przy tym zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Wągrowcu VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Chodzieży oddalił powództwo w całości (punkt 1) oraz kosztami procesu obciążył powoda w zakresie przez niego poniesionym (punkt 2).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Powodowie A. B. i I. B. w pierwszym półroczu 2010 r. zawarli z pozwanym D. C. w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej pod firmą (...) Zakład Stolarski (...) umowę, której przedmiotem było wykonanie drewnianej podłogi, zewnętrznego tarasu wokół budynku powodów, położonego w R. przy (...), o powierzchni około 70-80 m². D. C. wykonał całość prac objętych przedmiotem w/w umowy na przełomie maja i czerwca 2010 r.

Pozwany 21 czerwca 2010 r. wystawił fakturę Vat (...), która opiewała na kwotę 8989 zł, a powód potwierdził odbiór przedmiotowej faktury własnoręcznym podpisem. Dzieło zostało wydane, a powodowie nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń do przedmiotu umowy. Powodowie zapłacili całość w/w kwoty na rzecz pozwanego.

Wraz z pojawieniem się pierwszych opadów tj. na przełomie października i listopada olej położony przez pozwanego na wykonanym przez niego tarasie zaczął podlegać łuszczeniu.

Powodowie wystąpili z reklamacją do producenta oraz sprzedawcy oleju. W odpowiedzi na reklamację powodów zarówno producent użytego do impregnacji drewna, jak i jego sprzedawca odmówili przyjęcia odpowiedzialności za zaistniałe wady. Producent oleju do tarasów wskazał przy tym, że wystąpienie wad nie było spowodowane złą jakością produktu, lecz nałożeniem zbyt dużej ilości oleju na tarasie oraz nie usunięciem go z powierzchni.

Powodowie wezwali pozwanego do usunięcia wad wykonanej podłogi tarasu w budynku stanowiącym ich własność położonym w R. przy ulicy (...). Pozwany odmówił usunięcia wad. Powodowie zlecili wówczas usunięcie wad tarasu w budynku stanowiącym ich własność T. U., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Usługi (...) i ponieśli koszt w kwocie 2.500,01 zł. Pismem z dnia 2 lipca 2012 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty na ich rzecz kwoty 2.500,01 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów usunięcia wad wykonanej przez niego podłogi tarasu.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie, których autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 30 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu stolarstwa na okoliczność ustalenia jakości wykonanej przez pozwanego podłogi budynku powodów. Jednocześnie postanowieniem wydanym na tej samej rozprawie Sąd oddalił wniosek powodów o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz o przesłuchanie w charakterze świadka T. U.. Sąd oddalił wyżej wymienione wnioski dowodowe powodów, uznając, że przeprowadzenie powyższych dowodów nie wpłynie w jakikolwiek sposób na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, a jedynie na jego zbędne przedłużenie i znaczne zwiększenie jego kosztów.

Przystępując do rozważań nad ustalonym przez siebie stanem faktycznym Sąd I instancji wskazał, że w przedmiotowej sprawie bezsporne między stronami było to, że zawarły one w pierwszym półroczu 2010 r. umowę, której przedmiotem było wykonanie przez pozwanego drewnianej podłogi zewnętrznego tarasu, wokół budynku powodów położonego w R. przy ulicy (...), o pow. około 70-80 m². Bezsporne było też, że umowa zawarta między stronami była umową o dzieło. Zdaniem Sądu przedmiot umowy nie sposób zakwalifikować jako obiekt, pozwany nie wykonał prac budowlanych, ale jedynie stolarskie.

Pozwany podnosił przy tym zarzut przedawnienia, który wynosi 2 lata od dnia oddania dzieła, co nastąpiło najpóźniej w dniu 21 czerwca 2010 r.

Sąd przywołując treść art. 627 k.c. i art. 471 k.c. podniósł, że utrata przez kupującego wobec sprzedawcy uprawnień z tytułu rękojmi nie wyłącza możliwości domagania się od sprzedawcy zaspokojenia roszczeń odszkodowawczych na zasadach ogólnej odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.), również w takim zakresie w jakim pokrywają się one z roszczeniami z tytułu rękojmi. W przypadku zaś umowy o dzieło, zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, co miało miejsce w niniejszej sprawie, uprawnienia z rękojmi zostały zastąpione roszczeniami z tytułu niezgodności dzieła z umową, określonymi w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego poprzez odesłanie zawarte w art. 627¹ k.c.

Sąd Rejonowy zważył również, że z uzasadnienia pozwu nie było wiadomo, czy powód dochodzi roszczenia z tytułu nienależytego wykonania umowy o dzieło (art. 471 k.c.), czy też z tytułu tzw. niezgodności dzieła z umową w oparciu o art. 8 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, choć naprawienie szkody przez osobę trzecią i na tej podstawie wywodzenie prawa do odszkodowania raczej nakazywałoby przyjąć, że powód dochodzi roszczenia odszkodowawczego z tytułu nienależytego wykonania umowy. Na rozprawie oraz w odpowiedzi na sprzeciw pełnomocnik powodów usunął tę wątpliwość oświadczając, że dochodzi roszczenia odszkodowawczego z tytułu nienależytego wykonania umowy w oparciu o art. 471 k.c.

W ocenie Sądu I instancji zarzut przedawnienia roszczenia odszkodowawczego z tytułu należytego wykonania umowy okazał się zasadny.

Sąd powołując się na treść art. 117 k.c., art. 646 k.c. oraz odpowiednie orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że art. 646 k.c. określa samodzielnie początek biegu przedawnienia wszystkich roszczeń z tytułu umowy o dzieło, wiążąc go z oddaniem dzieła. Jest zatem przepisem szczególnym w stosunku do art. 120 k.c. Oddanie dzieła nie oznacza przy tym jego odbioru, aczkolwiek odebranie dzieła świadczy o jego oddaniu. Do oddania dzieła dochodzi bowiem przez czynności faktyczne, gdy przyjmujący zamówienie przekazuje (wydaje) dzieło zamawiającemu, a ten przyjmuje (odbiera) je.

W przedmiotowej sprawie bezspornym między stronami było to, że na przełomie maja i czerwca 2010 r. pozwany D. C. wykonywał na rzecz powodów A. B. i I. B. dzieło, polegające na wykonaniu drewnianej podłogi zewnętrznego tarasu, wokół budynku powodów. Bezspornym również było to, że w dniu 21 czerwca 2010 r. pozwany dzieło oddał, a powodowie je odebrali nie zgłaszając co do jego wykonania żadnych zastrzeżeń. W tym właśnie dniu pozwany wystawił na rzecz pozwanych fakturę Vat i została ona odebrana osobiście przez powoda, co zostało przez niego potwierdzone złożeniem własnoręcznego podpisu. Także powód na rozprawie dnia 30 stycznia 2014 r. oświadczył, że oddanie dzieła nastąpiło tak, jak została wystawiona faktura. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że bieg terminu przedawnienia roszczenia zgłoszonego przez powodów w myśl art. 646 kc rozpoczął bieg w dniu 21 czerwca 2010 r., a upływ dwuletniego terminu przedawnienia roszczenia powodów nastąpił w dniu 21 czerwca 2012 r. Z okoliczności niniejszej sprawy nie wynikało przy tym, aby bieg w/w terminu przedawnienia uległ przerwaniu, czy też zawieszeniu. Powodowie wnieśli pozew w niniejszej sprawie dopiero w dniu 19 czerwca 2013 r., a więc po upływie terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego w przedmiotowej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, że wobec skutecznego podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia, powództwo w całości należało oddalić. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiedli powodowie, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Skarżący zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili:

1. nierozpoznanie istoty sprawy,

2. naruszenie prawa materialnego:

a) w postaci art. 646 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, poprzez przyjęcie, że termin przedawnienia roszczeń powodów winien wynosić dwa lata, jako wynikających z umowy o dzieło, gdy tymczasem powodowie dochodzili od pozwanego

roszczeń odszkodowawczych na zasadach ogólnych na podstawie art. 471 k.c., których termin przedawnienia wynosi dziesięć lat,

b) w postaci art. 118 k.c. w zw. z art. 471 k.c. poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że dla roszczeń odszkodowawczych dochodzonych w niniejszym procesie przez powodów termin przedawnienia wynosi dwa lata na podstawie art. 646 k.c., jako przepisu szczególnego.

W uzasadnieniu apelujący podnieśli, że dwuletnim terminem przedawnienia określonym w art. 646 k.c. objęte są wyłącznie roszczenia wynikające z umowy o dzieło, nie są natomiast objęte roszczenia z tytułu rękojmi, gdyż przepis art. 638 k.c. odsyła w tym zakresie do przepisów o rękojmi przy sprzedaży. Podobnie dwuletni termin przedawnienia przewidziany w art. 646 k.c. nie ma zastosowania do roszczeń odszkodowawczych dochodzonych na zasadach ogólnych na podstawie art. 471 k.c. Do tych ostatnich zastosowanie znajdzie regulacja przepisu art. 118 k.c. Powodowie konsekwentnie zaś podnosili w toku procesu, że dochodzą roszczeń nie z tytułu rękojmi, a naprawienia szkody doznanej wskutek nienależytego spełnienia świadczenia przez pozwanego poprzez wadliwe wykonanie przedmiotu umowy, której wysokość odpowiada wartości prac niezbędnych do usunięcia stwierdzonych wad (art. 471 k.c.). Skarżący podnieśli przy tym, że utrata uprawnień z tytułu rękojmi za wady rzeczy, nie eliminuje możliwości dochodzenia przez kupującego roszczenia odszkodowawczego na zasadach ogólnych o naprawienie szkody doznanej przez kupującego wskutek nienależytego spełnienia świadczenia przez sprzedawcę poprzez sprzedaż rzeczy wadliwej (por. wyrok SN z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CSK 220/2010, Lex Polonica nr 3906019). Termin przedawnienia roszczeń w takim przypadku wynosi dziesięć lat. W tych okolicznościach błędne pozostaje stwierdzenie Sądu Rejonowego, że roszczenie powodów zgłoszone w niniejszym procesie uległo przedawnieniu na skutek upływu dwuletniego terminu przedawnienia.

Zdaniem apelujących zasadny pozostaje ponadto wniosek o rozpoznanie w trybie art. 380 k.p.c. postanowień Sądu Rejonowego wydanych na rozprawie, która odbyła się w dniu 30 stycznia 2014 r. w przedmiocie oddalenia wniosku powodów o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu stolarstwa, oddalenia wniosku powodów o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka T. U. oraz dowodu z przesłuchania stron, uchylenie kwestionowanych postanowień, a także nakazanie Sądowi I instancji przeprowadzenie wnioskowanych przez powodów dowodów. Powyższe okoliczności miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zarządzeniem z dnia 24 czerwca 2014 r. Przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Poznaniu zwrócił nadesłaną odpowiedź na apelację na podstawie art. 132 § 1 k.p.c. w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy –kpc oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. 2010, nr 7,poz. 45) (k. 89).

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 października 2014 r. pełnomocnik pozwanego wniosł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów procesu solidarnie od powodów za postępowanie apelacyjne (k. 97).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powodów nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę z uwzględnieniem, że Sąd Rejonowy postanowieniem z 16 grudnia 2013r. osądził ją z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym (k. 48).

Sąd I instancji, w oparciu o zebrany materiał dowodowy, dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych i ustalenia te Sąd Okręgowy na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął jako własne. Na aprobatę zasługiwały również rozważania prawne Sądu Rejonowego.

Na wstępie wskazać należy, że w ocenie Sądu Okręgowego nie ulegało wątpliwości, iż powództwo zostało złożone zarówno przez A. B. jak i I. B. (k. 2, 7). Postępowanie przez Sądem I instancji toczyło się z udziałem obojga powodów. Z terminu publikacyjnego wynika także, że jego przedmiotem było orzeczenie z powództwa I. B. i A. B. (k.55). Uzasadnienie Sądu Rejonowego wskazuje, że mieliśmy do czynienia z dwojgiem powodów i że rozstrzygnięcie dotyczy ich obojga. Także apelujący i pozwany nie mieli wątpliwości, w stosunku do kogo zapadło zaskarżone orzeczenie, co wynika z ich stanowisk po wydaniu wyroku (k. 69, 97).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy uznał, iż brak wskazania powódki w rubrum i sentencji zaskarżonego wyroku stanowi oczywistą niedokładność, którą Sąd Odwoławczy na podstawie art. 350 § 1 i 2 k.p.c. sprostował, o czym orzekł jak w punkcie I wyroku.

Nietrafny był zarzut naruszenia prawa materialnego art. 646 k.c. oraz art. 118 k.c. w zw. z art. 471 k.c.

Zgodnie z art. 646 k.c. roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Stosownie zaś do treści art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy zasadnie określił charakter roszczenia jako odszkodowanie, co jest zgodne z twierdzeniami powodów (k. 4,14,47). Trafnie również przyjął, iż w przypadku żądania zapłaty odszkodowania, wbrew twierdzeniom apelujących, zastosowanie znajdzie art. 646 kc, który obejmuje swym zakresem wszelkie roszczenia związane z umową o dzieło.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest bowiem stanowisko, że dochodzenie przez zamawiającego dzieło roszczeń odszkodowawczych na zasadach ogólnych, wynikających z art. 471 i nast. k.c., które może realizować każdy wierzyciel, jest niezależne od roszczeń z tytułu rękojmi. Roszczenia te podlegają przedawnieniu 2-letniemu z art. 646 k.c. Powyższy artykuł jest przepisem szczególnym przedawnienia dla tego rodzaju roszczeń i wyłącza w tym względzie przepisy ogólne o przedawnieniu (art. 118 k.c.) (zob. uchwała SN z dnia 7 maja 1969 r., III CZP 13/69, OSNPG 1969, nr 10-11, poz.70, podobnie wyrok SN z dnia 25 listopada 1999 r., II CKN 581/98, LEX nr 358697, wyrok SN z dnia 20 kwietnia 2006 r., III CSK 2/06, Lex 190521).

Wskazać również należy, że zacytowane przez apelujących orzeczenie Sądu Najwyższego (sygn. akt III CSK 220/10) odnosiło się do rozważań na tle umowy sprzedaży, a nie umowy o dzieło, stąd argumentacja tam zawarta nie przystawała do okoliczności nin. sprawy.

W konsekwencji przyjąć należało, że hipoteza normy art. 646 k.c. obejmuje także roszczenia odszkodowawcze, których źródłem jest niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Oddanie dzieła i towarzyszący mu odbiór ze strony powodów powodował wymagalność roszczeń wykonawcy (przyjmującego zamówienie) o zapłatę wynagrodzenia, jak i otwierał dla zamawiającego uprawnienia z rękojmi, z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, bieg terminu przedawnienia. Odbiór dzieła stanowi zatem punkt przełomowy w stosunkach między stronami, gdyż zmienia się od tej chwili charakter i zakres odpowiedzialności wykonawcy i określa początek biegu przedawnienia skierowanych do wykonawcy roszczeń powstałych na kanwie łączącej strony umowy o dzieło (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 października 2004 r., I ACa 628/04, Lex 193666).

Zatem skoro odbiór dzieła nastąpił 21 czerwca 2010r. (k. 53), prawidłowo przyjął Sąd I instancji, że termin przedawnienia roszczenia powodów upłynął z dniem 21 czerwca 2012r., co skutkowało oddaleniem powództwa wniesionego 19 czerwca 2013r.

W rezultacie, nie mogło dojść do merytorycznej oceny powództwa i dlatego nie było podstaw do uwzględnienia wniosków apelujących zgłoszonych w trybie art. 380 k.p.c.

Z przedstawionych względów apelację jako bezzasadną należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono jak w punkcie II sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy orzekł w punkcie III sentencji na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 i w zw. z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. 2013r. poz. 461), obciążając nimi w całości, solidarnie powodów jako stronę przegrywającą proces. Na koszty postępowania apelacyjnego poniesione przez pozwanego składało się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 300 zł.

/-/ A. Czarnecka/-/ M. Wiśniewska/-/ Ł. Lubbe